

UCHWAŁA NR 156/2025

PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

z dnia 11 kwietnia 2025 r.

w sprawie odmowy rejestracji

kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Romualda Starosielca
w wyborach zarządzonych na dzień 18 maja 2025 r.

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 304 § 4 w związku z art. 90 § 2, art. 296, art. 303 § 1 pkt 3, art. 304 § 4a zdanie drugie i § 4b ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 365) oraz w związku z art. 127 ust. 3 zdanie drugie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, po rozpatrzeniu zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Romualda Starosielca, którego dnia 3 kwietnia 2025 r. dokonał Adam Remigiusz Domaradzki – pełnomocnik wyborczy komitetu wyborczego pod nazwą KOMITET WYBORCZY KANDYDATA NA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ ROMUALDA STAROSIELCA i stwierdzeniu, że nie spełnia ono warunków określonych w Kodeksie wyborczym

postanawia

odmówić rejestracji kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Romualda Starosielca w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 18 maja 2025 r., z powodu niedołączenia do zgłoszenia wykazu co najmniej 100 000 obywateli popierających zgłoszenie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Uzasadnienie

W dniu 3 kwietnia 2025 r. Adam Remigiusz Domaradzki – pełnomocnik wyborczy komitetu wyborczego pod nazwą KOMITET WYBORCZY KANDYDATA NA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ ROMUALDA STAROSIELCA, zwanego dalej „Komitetem”, dokonał osobiście zgłoszenia kandydata

na Prezydenta Rzeczypospolitej Romualda Starosielca, zwanego dalej „Kandydatem”. Do zgłoszenia według deklaracji dołączono 11 000 arkuszy wykazu podpisów obywateli popierających Kandydata. W dniu 4 kwietnia 2025 r. pełnomocnik wyborczy Komitetu doręczył dodatkowe karty wykazu podpisów obywateli popierających zgłoszenie Kandydata.

Państwowa Komisja Wyborcza zważyła, co następuje.

Zgodnie z:

- 1) art. 127 ust. 3 zdanie drugie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zgłasza co najmniej 100 000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 90 § 2 Kodeksu wyborczego zgłoszenie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej musi być poparte podpisami co najmniej 100 000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) art. 296 Kodeksu wyborczego kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zgłasza co najmniej 100 000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej. Zgłoszenie musi być poparte podpisami zgłaszających;
- 4) art. 303 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu wyborczego zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej dokonuje osobiście pełnomocnik wyborczy najpóźniej do godziny 16⁰⁰ w 44. dniu przed dniem wyborów (w wyborach zarządzonych na dzień 18 maja 2025 r. termin ten upłynął w dniu 4 kwietnia 2025 r. o godz. 16⁰⁰);
- 5) art. 303 § 1 pkt 3 Kodeksu wyborczego zgłoszenie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej powinno zawierać wykaz obywateli popierających zgłoszenie, zawierający czytelne wskazanie imienia (imion) i nazwiska, adresu zamieszkania, daty udzielenia poparcia oraz numeru ewidencyjnego PESEL obywatela, który udziela poparcia, składając na wykazie własnoręczny podpis;
- 6) art. 304 § 1 Kodeksu wyborczego Państwowa Komisja Wyborcza rejestruje kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej, jeżeli zgłoszenia dokonano zgodnie z przepisami Kodeksu wyborczego;
- 7) art. 304 § 2 pkt 3 Kodeksu wyborczego Państwowa Komisja Wyborcza, sprawdzając prawidłowość zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, bada m. in., czy zgłoszenie kandydatury poparło podpisami co najmniej

- 100 000 obywateli, w sposób określony w art. 303 § 1 pkt 3 Kodeksu wyborczego;
- 8) art. 304 § 4a zdanie drugie Kodeksu wyborczego uzupełnienie wykazu podpisów jest możliwe do upływu terminu, o którym mowa w art. 303 § 1;
- 9) art. 304 § 4b Kodeksu wyborczego jeżeli uzupełnienia wykazu podpisów nie dokonano przed upływem terminu, o którym mowa w art. 303 § 1, Państwowa Komisja Wyborcza postanawia o odmowie rejestracji kandydata.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, że do zgłoszenia Kandydata dokonanego przez pełnomocnika wyborczego Komitetu nie załączono wykazu podpisów co najmniej 100 000 obywateli popierających zgłoszenie Kandydata.

W wyniku dokonanych obliczeń stwierdzono, że liczba podpisów dołączonych do zgłoszenia wyniosła 117 007.

W wyniku dokonanej weryfikacji wykazu podpisów stwierdzono, że:

34 067 podpisów zostało złożonych nieprawidłowo, tj. zawierały one następujące wady dotyczące:

- a) imion, nazwisk – 2 059 przypadków,
- b) adresu – 15 352 przypadki,
- c) numeru PESEL – 5 466 przypadków,
- d) praw wyborczych – 65 przypadków,
- e) daty poparcia – 361 przypadków,
- f) inne – 10 764 przypadki, w tym:
 - 9 951 – wielokrotny podpis tego samego wyborcy,
 - 504 – poparcie na złej karcie,
 - 275 – brak podpisu wyborcy,
 - 34 – podpis innej osoby.

Ponadto do zawiadomienia o utworzeniu Komitetu dołączono 144 karty wykazu podpisów obywateli mających prawo wybierania do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej popierających kandydata, o którym mowa w art. 299 § 3 pkt 4 Kodeksu wyborczego. Na etapie przyjmowania zawiadomienia o utworzeniu Komitetu Wyborczego, po sprawdzeniu kart okazało się, że Kandydat uzyskał poparcie 1 073 obywateli, a 257 podpisów uznano za nieprawidłowe.

W związku z tym Państwowa Komisja Wyborcza, uchwałą nr 56/2025 z dnia 3 lutego 2025 r. w sprawie przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu KOMITETU

WYBORCZEGO KANDYDATA NA PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ ROMUALDA STAROSIELCA w związku z wyborami zarządzonymi na dzień 18 maja 2025 r., przyjęła zawiadomienie o utworzeniu Komitetu.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że zgodnie z art. 299 § 1 zdanie drugie Kodeksu wyborczego podpisy obywateli popierających zgłoszenie Kandydata załączone do zawiadomienia o utworzeniu Komitetu stanowią część wymaganej do zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej liczby 100 000 podpisów obywateli popierających kandydata.

W związku z tym, że łączna liczba podpisów załączonych do zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego i do zgłoszenia kandydata wyniosła 118 337, a liczba podpisów nieprawidłowych stwierdzonych w trakcie weryfikacji wykazu podpisów wyniosła łącznie 34 324, przyjmując założenie, że wszystkie inne podpisy są prawidłowe, Kandydat nie uzyskał co najmniej 100 000 podpisów obywateli.

W związku z powyższym Komisja, po stwierdzeniu wskazanej liczby podpisów nieprawidłowych, odstąpiła od weryfikacji reszty podpisów, uznając ją za bezcelową.

Stosownie do art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej Państwowa Komisja Wyborcza zobowiązana jest działać wyłącznie na podstawie i w granicach prawa.

Zgodnie z powołanym przepisem Państwowa Komisja Wyborcza, sprawdzając prawidłowość zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej bada, czy zgodnie z art. 303 § 1 pkt 3 Kodeksu wyborczego, zgłoszenie danego kandydata poparło podpisami co najmniej 100 000 obywateli, tj. czy załączony do zgłoszenia wykaz zawiera czytelne wskazanie imion i nazwisk, adresów zamieszkania, dat poparcia oraz numerów ewidencyjnych PESEL, co najmniej 100 000 obywateli, którzy udzielają poparcia dla zgłoszenia kandydata, składając na wykazie własnoręczne podpisy.

Zgodnie z art. 304 § 1 Kodeksu wyborczego Państwowa Komisja Wyborcza rejestruje kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej, wyłącznie jeżeli zgłoszenia dokonano zgodnie z przepisami Kodeksu wyborczego.

Dlatego też Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz na podstawie m.in. art. 160 § 1 pkt 1 i art. 304 § 2 Kodeksu wyborczego, zobowiązana jest do sprawdzenia prawidłowości każdego zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w tym do ustalenia, czy zgłoszenie danej kandydatury poparte zostało wymaganymi w art. 127 ust. 3

Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej podpisami co najmniej 100 000 obywateli, zgodnie z przepisami Kodeksu wyborczego, a w szczególności do zweryfikowania w taki sam sposób spełnienia wszelkich ustawowych warunków przez wszystkie komitety wyborcze, zgodnie z wynikającą z art. 127 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 287 Kodeksu wyborczego zasadą równości wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Potwierdził to także Sąd Najwyższy, który w postanowieniu z dnia 6 kwietnia 2020 r. sygn. akt. I NSW 11/20 wskazał: *„Zdaniem Sądu Najwyższego, wbrew twierdzeniom Skarżącej, w aktualnym stanie prawnym nie ma przy tym podstaw normatywnych do zwolnienia Państwowej Komisji Wyborczej z obowiązku badania przy weryfikacji prawidłowości zgłoszenia danego kandydata w wyborach prezydenckich, czy zgłoszenie to zostało poparte wymaganą ilością podpisów zgłaszających (co najmniej 100 000 obywateli mających prawo wybierania do Sejmu RP). Zgodnie z art. 7 Konstytucji RP (wyrażającego zasadę praworządności) Państwowa Komisja Wyborcza, jako organ władzy publicznej, zobowiązana jest podejmować działania na podstawie i w granicach prawa. Oznacza to, że działania podejmowane przez Państwową Komisję Wyborczą muszą mieć oparcie w przepisach prawa, a przy tym działania te mogą być podejmowane tylko na podstawie i w granicach obowiązujących przepisów prawa”*.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, że największa liczba błędów dotyczy wskazania adresu zamieszkania niezgodnego z adresem ujęcia wyborcy w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców. Państwowa Komisja Wyborcza szczególnie podkreśla, że prawidłowe wskazanie m.in. adresu zamieszkania ma na celu nie tylko umożliwienie sprawdzenia posiadania prawa wybierania przez daną osobę, lecz także, co jest równie istotne, uwiarygodnienia, że podpis złożyła faktycznie osoba wskazana w wykazie, gdyż osoby składające podpisy znają swój adres zamieszkania.

Państwowa Komisja Wyborcza zauważa, że fakt, iż m.in. na wykazie podpisów popierających zgłoszenie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej należy podać adres zamieszkania, pod którym dana osoba faktycznie stale zamieszkuje i pod tym adresem ujęta jest w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców, wynika wprost z art. 5 pkt 9 i 14 Kodeksu wyborczego.

Postanowieniem z dnia 31 marca 2025 r. sygn. akt I NSW 7/25 Sąd Najwyższy potwierdził ten pogląd wskazując, że: *Sąd Najwyższy zauważa także, że fakt, iż na wykazie podpisów popierających zgłoszenie kandydata na Prezydenta RP należy podać adres zamieszkania, pod którym dana osoba faktycznie stale zamieszkuje i pod tym adresem ujęta jest w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców, wynika wprost z art. 5 pkt 9 i 14 k.wyb. Zgodnie bowiem z powołanymi przepisami, ilekroć w Kodeksie wyborczym jest mowa o: 1) stałym zamieszkaniami - należy przez to rozumieć zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem z zamiarem stałego pobytu; 2) adresie zamieszkania - należy przez to rozumieć adres, pod którym dana osoba faktycznie stale zamieszkuje i pod tym adresem ujęta jest w Centralnym Rejestrze Wyborców w stałym obwodzie głosowania zgodnie z adresem zameldowania na pobyt stały albo adresem stałego zamieszkania.*

Sąd Najwyższy podkreśla również, że zgodnie z art. 18 § 2 k.wyb. Centralny Rejestr Wyborców potwierdza prawo wybierania. Jak natomiast wprost wynika z art. 18 § 3 pkt 4 k.wyb. Centralny Rejestr Wyborców służy do sprawdzania posiadania prawa wybierania w związku z weryfikacją podpisów złożonych właściwemu organowi. Z powołanego przepisu wynika zatem, że do sprawdzania posiadania prawa wybierania w związku z udzieleniem poparcia organy wyborcze wykorzystują Centralny Rejestr Wyborców. Analogiczne zasady stosowane są od lat i takie działanie uznane jest za prawidłowe w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 września 2023 r. I NSW 21/23; z 19 września 2023 r. I NSW 32/23; z 19 września 2023 r., I NSW 35/23). Nie ulega zatem wątpliwości, że adres zamieszkania, o którym mowa m. in. w art. 303 § 1 pkt 3 k.wyb., musi być zgodny z adresem ujęcia w Centralnym Rejestrze Wyborców.

Państwowa Komisja Wyborcza zauważa także, iż znaczącą grupę podpisów uznanych za nieprawidłowe stanowiły podpisy złożone obok danych osób zmarłych, często wiele lat temu. Przy weryfikacji podpisy takie kwalifikowane są do wady określonej jako „Wady numeru PESEL”, a w tej grupie – jako „Nie odnaleziono w Rejestrze CRW osoby wg. podanego numeru PESEL”. Stanowią one zdecydowaną większość danych w tej grupie. W przypadku zgłoszenia Kandydata liczba podpisów obarczonych tą wadą wyniosła 734. Przypadków takich ogółem było aż 4 994, lecz pozostałe podpisy z tej grupy były obarczone również inną wadą, więc nie są wykazane wśród wadliwych w tej grupie.

Ponadto wśród zakwestionowanych podpisów znalazło się 1 337 podpisów osób, których nazwiska wskazane na arkuszach wykazów podpisów poparcia były rozbieżne ze znajdującymi się w CRW.

W związku ze stwierdzeniem, że zgłoszenie kandydata nie uzyskało wymaganego poparcia i upłynął już ustawowy termin na dokonanie zgłoszenia, Państwowa Komisja Wyborcza zobowiązana jest odmówić rejestracji tego kandydata.

Państwowa Komisja Wyborcza zaznacza, że wynikający z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wymóg zebrania co najmniej 100 000 podpisów poparcia dla zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej jest swego rodzaju weryfikacją – kryterium popularności – osoby ubiegającej się o prawo do kandydowania w wyborach na najwyższy Urząd w Rzeczypospolitej Polskiej (art. 126 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej). Również w doktrynie wskazuje się, że podpisy te są niezbędnym elementem zgłoszenia kandydata organowi wyborczemu (zob. A. Sokala, B. Michalak, P. Uziębło, Leksykon prawa wyborczego i referendalnego oraz systemów wyborczych, Wolters Kluwer Polska S.A., Warszawa 2013). Zamierzeniem ustrojodawcy i ustawodawcy było zatem stworzenie mechanizmu wstępnej selekcji i dopuszczenia do udziału w wyborach wyłącznie tych kandydatów, którzy są w stanie zdobyć minimalne (określone ustawowo) poparcie obywateli. Intencją było więc założenie, żeby wymóg ten spełniały wyłącznie osoby cieszące się zaufaniem wyborców, dla których uzyskanie przyjętej liczby podpisów poparcia (co najmniej 100 000) nie będzie stanowiło problemu. Pozostałe osoby, które nie są w stanie spełnić tego wymogu, nie mogą zostać zarejestrowane jako kandydaci w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Państwowa Komisja Wyborcza zaznacza również, że termin na zgłoszenie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (art. 303 § 1 Kodeksu wyborczego) jest terminem prekluzyjnym i nie podlega on przywróceniu, ani też wydłużeniu, niezależnie od przyczyny jego niedochowania.

Oznacza to, że po jego upływie usuwanie wady polegającej na przedłożeniu lub uzupełnieniu podpisów obywateli popierających zgłoszenie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej jest niedopuszczalne. Zgodnie z powołanym art. 303 § 1 Kodeksu wyborczego zgłoszenia kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej dokonuje osobiście pełnomocnik wyborczy najpóźniej do godziny 16⁰⁰ w 44. dniu przed

dniem wyborów. W wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 18 maja 2025 r. termin ten upłynął w dniu 4 kwietnia 2025 r. o godz. 16⁰⁰, a Komisja podjęła uchwałę w dniu 9 kwietnia 2025 r. W tym stanie rzeczy wzywaniu pełnomocnika wyborczego Komitetu do usunięcia wady zgłoszenia polegającej na dołączeniu co najmniej 100 000 obywateli popierających zgłoszenie Kandydata było niedopuszczalne.

Stanowisko to potwierdził także Sąd Najwyższy w postanowieniach dotyczących zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego, ale w zakresie analogicznej regulacji związanej z upływem terminu na zgłoszenie kandydata. W postanowieniu z dnia 31 marca 2025 r. sygn. akt I NSW 7/25 Sąd Najwyższy wskazał m.in., że *„Sąd Najwyższy podkreśla przy tym, że termin na dokonanie zawiadomienia o utworzeniu komitetu wyborczego (m.in. art. 299 § 4 k.wyb.), jak też np. na zgłoszenia kandydata na Prezydenta RP (art. 303 §1 k.wyb.) są terminami prekluzyjnymi i nie podlegają one przywróceniu, ani też wydłużeniu.”*

Mając powyższe na uwadze Państwowa Komisja Wyborcza skonstatowała, że w związku z niedołączeniem co najmniej 100 000 podpisów obywateli posiadających prawo wybierania do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, zgłoszenie Kandydata nie spełnia wymogu art. 127 § 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 296, 303 § 1 pkt 3 i art. 304 § 2 pkt 3 Kodeksu wyborczego.

W związku z tym należało odmówić zarejestrowania Kandydata.

Na niniejszą uchwałę pełnomocnikowi wyborczemu przysługuje prawo wniesienia skargi do Sądu Najwyższego w terminie 2 dni od daty jej podania do publicznej wiadomości.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak
(dokument podpisany elektronicznie)